

MEMORANDUM

(doorslag)

No. 63

Van: Mr. N. S. BLOM

Aan: **B**Onderwerp: Gesprek van M. met Ir. Scholtens
 6017
 eel M
 I.E. MP-
 F
 DOPZ
 ROAD
 DIO
 FBI

27 juli 1961

~~142705~~
~~27 7 61~~
 FA 10082/ LB.

Op 27 deser heeft M in mijn bijzijn Ir. Scholtens weder ontvangen, teneinde hem in de gelegenheid te stellen verslag te doen van de bespreking welke hij en de heer van Konijnenburg in Rome hebben gehad met President Sukarno en enkele van diens medewerkers. De heer Scholtens zei dat hij bij zijn bespreking in Rome zich evenals tevoren tot taak had gesteld de Indonesiërs "opvredkundig" in te lichten over de Nederlandse gevoelens. Met betrekking tot Nieuw Guinea hield dit in dat hij had verklaard, dat een soevereiniteitsoverdracht van dat gebied voor Nederland niet aanvaardbaar zou zijn sonder meer. Tijdens het onderhoud had de Ambassadeur Hein geopperd of het niet mogelijk zou zijn dat Nieuw Guinea zou worden opgezeteld voor Indonesië en dat deze dan langzaamhand het bestuur over zouden nemen in de loop van een aantal jaren. De heer Scholtens had de indruk dat dit een voor Sukarno nieuwe gedachte was. Blijkbaar bleef dit deel van het gesprek zonder conclusie. Door Scholtens is aan Sukarno gevraagd of van diens kant niet een mogelijkheid werd gezien om een verzoenend gebaar t.o.v. Nederland te maken, waarop het antwoord negatief was. De heer Scholtens meent dat de interne verhoudingen in Indonesië ertoe leiden dat Indonesië zich zwak voelt. Sukarno had uiteen gezet dat een militante groep jongere militairen in opkomst is, die hun macht geleidelijk meer doen gevoelen. Scholtens meent derhalve dat het mogelijk zou zijn dat een aantal afgevaardigden van beide regeringen tot een gesprek zou kunnen komen en de verhouding tussen beide landen in volle omvang te bespreken. Hij deelde mede beloofd te hebben in Belgrade Sukarno weer te zullen ontmoeten.

Ter voorkoming van misverstand heeft hij nog opgemerkt, dat de activiteiten van hem en Konijnenburg niet mogen worden vereenselvigd met die van Prof. Dyanstee. Scholtens is er niet van uitgegaan dat Nieuw Guinea terstond aan Indonesië zou moeten

MEMORANDUM

(doorslag)

Van: Mr. N. S. BLOM

Aan:

Onderwerp:

-2-

worden overgedragen, doch heeft gepeegd de Nederlandse inzichten aan de Indonesiërs duidelijk te maken. Voorts heeft hij nog gezegd dat hij in hoofdszaak verantwoordelijk is voor het feit dat destijds Oltmans in de eerste phase van het overleg is ingeschaald, omdat naar zijn zeggen het zonder deze bemiddeling niet mogelijk bleek om Sukarno te ontmoeten. Nadien heeft hij tegen Oltmans gezegd dat deze zich er verder buiten moest houden omdat hij niet de geschikte bemiddelaar was. Oltmans heeft zich nadien misdragen door het schrijven van de bekende artikelen. Scholtens wilde Oltmans te beschouwen als een onbetrouwbare renegaat met wie hij niets meer te maken wilde hebben.

H heeft uiteen gezet dat buiten twijfel is dat de Nederlanders die in de laatste tijd contact met de Indonesische leiders hebben gehad door deze werden misbruikt. Uit binnengekomen rapporten is duidelijk gebleken dat de Indonesiërs enerzijds zich in vele hoofdsteden zeer anti-Nederlands uitlaten zonder dat er ook maar enige aanwijzing aan verbonden wordt dat zij bereid zouden zijn met Nederland over een verbetering der betrekkingen te spreken, anderzijds geven zij een verdraaide voorstelling van hetgeen door bedoelde Nederlanders tegenover hen wordt betoegd. Hoewel de Minister duidelijk wilde verklaren niet te twifelen aan de goede trouw van de heer Scholtens, wilde hij hem erop wijzen dat zijn activiteiten leiden tot een ondermijning van het Nederlandse standpunt. Indien Scholtens hem advies zou vragen, zou de Minister hem sterk willen afraden met deze contacten voort te gaan. De Minister betoogde dat de Nederlandse regering steeds bereid is geweest met Indonesië te spreken over allerlei problemen, doch dat in de latere jaren Indonesië dit steeds heeft afgewezen. Ook door hetgeen aan de Minister door bevriende, vreemde staatslieden is medegedeeld, staat het volkomen vast dat Indonesië zonder meer de onvoorwaardelijke overdracht van Nieuw Guinea blijft eisen en dat er van een wens om met Nederland tot een vergelijk te komen geen sprake is.

-3-

MEMORANDUM

(doorslag)

Van: Mr. N. S. BLOM

-3-

Aan:

Onderwerp:

De heer Scholtens heeft gezegd te hebben begrepen dat de Minister afraadt met deze contacten voort te gaan, doch dat hij zijn eenmaal gemaakte afspraak voor een ontmoeting in Belgrado niet meer ongedaan kan maken. Hij blijft van mening dat ondanks de "brallende" en herhaalde Indonesische publieke uitlatingen Indonesië innerlijk bereid zou zijn tot een gesprek met Nederland en dat een uitnodiging aan Sukarno en Nederland te bezoeken, waar hij nooit geweest is, indien zulk een uitnodiging zou volgen op een eerste nieuw contact, zeer welkom zou zijn.

In de loop van het gesprek heeft de heer Scholtens nog gevraagd of hij bij de Minister zou mogen indienen een uiteenzetting à titre personnel van hoe, naar zijn mening, de zaak zou kunnen worden aangepakt. De Minister heeft geantwoord, dat hij er geen bezwaar tegen had, dat de heer Scholtens een dergelijke uiteenzetting aan hem zou stonden.

Mr. J.M.A.H. Luns

FA 100 87/4 B.

's-Gravenhage, 28 juli 1961

Zeer Geachte Heer Scholtens,

Ten vervolge op ons onderhoud van gisteren komt het mij juist voor U schriftelijk te bevestigen hetgeen ik U reeds mondeling mededeelde, n.l. dat de Regering U en Uw geestverwanten sterk afraadt voort te gaan met Uw contacten met Indonesiërs inzake de Nieuw Guinea problematiek. Ik heb U uitvoerig uiteen-gezet, dat de Indonesische zagslieden een geheel verdraaide voorstelling geven van hetgeen tegenover hen wordt betoogd en dat bedoelde contacten door de Indonesische leiders ~~en~~ in het binnenland ~~en~~ in het buitenland worden misbruikt, hetgeen een ondermijning van het Nederlandse standpunt tot gevolg heeft.

Geloof U mij inmiddels, met gevoelens van bijzondere hoogachting,

De Weledelgestrenge Heer
De Heer Ir. K. Scholtens,
Adriaan Goekeoplaan 113,
DEN HAAG